

Opinió

A LES ELECCIONS DEL NOVEMBRE TRIAREM

ENTRE SOBIRANISTES, FEDERALISTES I ESPANYOLISTES

Gestionar el 10-J (i 3)

12/10/10 02:00 - CARLES BOIX

La sentència del TC i la manifestació del 10-J han tingut un sol efecte positiu sobre el panorama polític català: hi han imposat una nitidesa programàtica com potser no havia existit mai a la nostra història. El catalanisme ha cultivat sempre l'art de l'ambigüitat calculada. Aquella forma boirosa d'avançar políticament, necessària mentre l'Estat espanyol controlava aranzels i repartia garrotades, s'ha esvaït per fi. Això no vol dir que tots els partits polítics hagin interioritzat ja el canvi que s'ha produït. Però, tard o d'hora, ho faran.

Mentrestant, els votants catalans saben que, el 28-N, els toca triar entre tres famílies polítiques (això sí, totes elles dividides en llistes electorals diferents). En primer lloc, hi ha el programa d'aquells partits (PP, CC i UPyD) que han abraçat explícitament la provincialització definitiva de Catalunya. Governats per un sentimentalisme banal (fins al punt d'imaginar que la nació espanyola va néixer de la mà dels quatre gats liberals que es van reunir a Cadis l'any 1812), s'aixopluguen sota la defensa d'un pur formalisme constitucional (com si encara no sabéssim tots que els aliats el van matar als judicis de Nuremberg de 1945-46). En segon lloc, hi ha el programa federalista, que, ara per ara, és el programa del no-res. La resistència intel·lectual dels seus partidaris és admirable però incomprendible. Abandonats per Madrid, han decidit acusar els sobiranistes, i no els seus exaliats espanyols, de radicals, frívols i intolerants. La resistència del PSC i IC (inclosa la crida a una reforma constitucional, ara amb la curiosa connivència del Cercle d'Economia) és comprensible però lamentable. Confessar una derrota taxativa és difícil. Però cal fer-ho. El tripartit hauria de reconèixer, per exemple, que la crisi financera de la Generalitat és un símptoma evident del fracàs de l'*agenda federal* d'aquests darrers vuit anys.

Finalment, hi ha el programa sobiranista. Els sobiranistes saben que l'*statu quo* és impossible. Saben que l'estratègia que el tripartit ha fet servir aquests darrers anys, la de la persuasió, la de l'amor cantat pels poetes peninsulars (aquella cosa que s'estilava tant a la preguerra i que es va tornar a posar de moda entre els cantautors dels setantes), ha estat estèril. I entenen que la solució és la ruptura amb Espanya. Més enllà d'aquest mínim comú denominador, però, el sobiranisme és, com tots els altres dos blocs, un moviment fragmentat.

Després de la sentència del 10-J, les diferències entre sobiranistes són (o, almenys, vull creure que són) de tempo. Efectivament, hi ha banyistes que es fiquen al mar de cop per molt freda que estigui l'aigua. D'altres ho fan amb una enorme parsimònia. Compteu-me entre els primers: jo sempre em llenço al mar (Mediterrani!) en qüestió de segons. Ara bé, una mica d'observació de la platja em diu que els més fredolics no hi entraran abans per molt que els sobiranistes més ardits els cridin i empenyin. Per això, la rapidesa del procés de secessió, si és que aquesta acaba venint, dependrà, al capdavant, de la distribució final dels vots dins del bloc sobiranista. Dependrà de la capacitat de tots els sobiranistes d'entendre que, més enllà de les divisions electorals, tots són sobiranistes i el seu interès últim és idèntic. I, finalment, dependrà del joc entre l'Estat espanyol i el germà gran (per dimensió) dels sobiranistes.

En part per respondre a la transformació de les seves bases i en part per càlcul electoral, CiU ha promès negociar un sistema equivalent al concert econòmic. Aquesta estratègia de *llagosta al cove* sembla, d'entrada, atractiva. Però planteja dos problemes. El primer és de contingut. El dèficit fiscal amb Espanya oscil·la entre el 8 i el 10 per cent del PIB català: quina és la reducció d'aquella xifra que deixaria satisfet el govern convergent? I, un cop negociada aquesta reducció, quin seria el mecanisme institucional que en garantiria l'aplicació? Atès el caràcter de minoria permanent de Catalunya a l'Estat espanyol, el catalanisme ha de promoure l'agitació constant de l'opinió pública per defensar el país. Aquest estat de coses és esgotador. El segon problema és d'estratègia política: els obstacles a superar són formidables. Primer, CiU haurà de revalidar la quasimajoria que li atorguen les enquestes autonòmiques a les generals del 2012. Segon, cap partit estatal haurà de tenir majoria absoluta. Tercer, el partit amb més escons haurà de d'estar disposat a perdre totes les transferències netes de Catalunya i, per tant, a patir una sotragada important en l'equilibri fiscal de l'Estat. I, finalment, el TC haurà de beneir l'acord: un fet improbable en vista de la jurisprudència destil·lada fa tres mesos. Fer aquestes quatre caramboles sona a miracle polític. I per això a la demanda del concert econòmic encara li falta credibilitat electoral.

Tots els banyistes tenen el mateix propòsit i el mateix destí: el mar. CiU ha d'aclarir què farà si el concert econòmic no arriba a Catalunya. El tripartit caigué, conscientment o no, en el mateix parany: no desenvolupar cap pla B. I, l'Estat central, sabent-ho, actuà en conseqüència. La meua proposta de mínims és la següent. Cal que els sobiranistes fredolics plantegin tres coses després del 28-N: la immediata aprovació d'una llei de consultes populars; la creació d'una comissió d'experts independents per definir el procés jurídic i econòmic que portarà a la independència; i, inspirats en l'exemple escocès, la promesa d'un referèndum (o d'unes eleccions en clau d'autodeterminació) si la negociació del concert fracassa en el termini de la propera legislatura.

Darrera actualització (Dimarts, 12 d'octubre del 2010 02:00)

“La rapidesa del procés de secessió, si és que aquesta acaba venint, dependrà de la capacitat de tots els sobiranistes d'entendre que, més enllà de les divisions electorals, tots són sobiranistes i el seu interès últim és idèntic”